

YLEISTAJUINEN TIIVISTELMÄ

Euroopan komissio hyväksyi Pohjoinen-ohjelman 12. joulukuuta 2014. Alueen toimijoiden ohjelman aloitusta kohtaan osoittama kiinnostus oli suuri, mikä näkyi myös suurena hakupaineena ensimmäisen hakukierroksen käynnistyneen yhteydessä. Ohjelmalla on vuoden 2015 aikana ollut kaksi EU-rahoitukseen kohdistuvaa hakukierrosta, ja kolmas hakukierros on käynnistetty. Vuoden aikana saapui kaikkiaan 65 hakemusta, 42 kappaletta ensimmäisen ja 23 kappaletta toisen hakukierroksen aikana. Vuoden 2015 loppusyksystä on ollut jatkuvasti mahdollista jättää valmisteluhankkeita koskevia hakemuksia. Kuluneen vuoden loppuun mennessä yksi valmisteluhanketta koskeva hakemus oli vastaanotettu, ja se hyväksyttiin vuoden 2016 alussa.

Vuoden 2015 aikana saapui eniten ensimmäiseen Tutkimuksen ja innovoinnin toimintalinjaan tähtääviä hakemuksia, joiden määrä oli 35 kappaletta. Se on myös toimintalinja, jolla on hyväksytty eniten hakemuksia (10 kappaletta), ja jonka EAKR-budjetin suurin osa on kiinnitetty (56 %). 47 % Norjan IR-varoista on kiinnitetty. Useiden hyväksytyjen hankkeiden tavoitteena on parantaa pk-yritysten kykyä kehittää tuotteidensa ja palveluidensa kaupallistamista. Eräs hankkeista koskee perusteellisuuden, pk-yritysten ja tutkimuslaitosten välistä yhteistyötä. Muiden hankkeiden painopisteessä on muun muassa puuteollisuus, elämysteollisuus/luovat elinkeinot sekä energia-alue. Neljä hankkeista tähdentää toimintalinjan erityistavoitetta, jonka mukaan innovointijärjestelmän toimijoiden on vahvistettava toimintakykyään eurooppalaisilla tutkimusareenoilla alueen valitsemilla painopistealoilla. Kysymyksessä on muuan muassa toiminta, jonka tarkoituksena on kehittää uusia menetelmiä kaivostoiminnan kielteisten vaikutusten vähentämiseksi sekä hankkeet, jotka tähtäävät terästeollisuuden mahdollisuuksiin vähentää energiankulutustaan. Yksi hankkeista tutkii fossiilipäästöjen vähentämismahdollisuuksia sekä kustannustehokkaampien ja ympäristöystävällisempien prosessien saamista käyttämällä bioperusteisia pelkistäviä aineita.

Yrittäjyyden parissa toimivalla toisella toimintalinjalla vastaanotettiin 12 hakemusta, joista 4 hyväksyttiin. 34 % toimintalinjan EAKR-budjetista ja 45 % Norjan IR-varoista on kiinnitetty vuoden 2015 aikana. Toimintalinja kattaa hankkeita, jotka koskevat pk-yritysten välistä yhteistyötä, luovia elinkeinoja, matkailuteollisuutta sekä elintarvikealan yrityksiä. Useissa hyväksytyissä hankkeissa pyritään luomaan rajat ylittävää yhteistyötä pk-yritysten välille Ruotsin, Suomen ja Norjan pohjoisosissa sekä tähdätään kansainvälistymiseen markkinoihin vaikuttamalla ja toteuttamalla yhteisiä markkinatutkimuksia. Hankkeiden tavoitteina on alueen pk-yritysten viennin edistäminen muun muassa parantamalla alueen näkyvyyttä matkailu- ja vierailukohteena.

Kulttuurin ja ympäristön parissa toimivalla kolmannella toimintalinjalla vastaanotettiin 15 hakemusta, joista 4 hyväksyttiin. 21 % toimintalinjan EAKR-budjetista ja 14 % Norjan IR-varoista on kiinnitetty vuoden 2015 aikana. Pari hanketta tähtää saamen kielen ja saamelaiskulttuurin kehittämiseen ja edistämiseen. Tarkoituksena on muun muassa saamen kielen käytön vahvistaminen ja lisääminen kielen eri käyttöaloilla sekä kulttuurin ja kulttuuriperinnön kehittäminen matkailuelinkeinon palveluiksi. Toimintalinjaan kuuluvat ympäristö- ja vihreän kasvun hankkeet ovat myös saaneet rahoitusta. Eräs yhteishankkeista koskee vesihuoltoa. Hankkeen tavoitteena on työstää menetelmiä, jotka johtavat ympäristömyrkkujen vähenevään kulkeutumiseen vesistöjen kautta Itämereen. Toisen hankkeen tavoitteena on teknisten ja taloudellisten analyysien avulla tutkia Ruotsin ja Suomen välisen yhteisen biokaasulaitoksen edellytyksiä.

Yhteisiä työmarkkinoita koskevalla neljännellä toimintalinjalla vastaanotettiin kolme hakemusta, joista kaksi on hyväksytty. 15 % toimintalinjan budjetista ja 32 % Norjan IR-varoista on kiinnitetty vuoden 2015 aikana. Toinen hyväksytyistä hankkeista toimii rajat ylittävän liikkuvuuden lisäämiseksi työmarkkinoilla. Alueella olevan pätevän työvoiman saatavuus voi vaarantua siksi, ettei työvoima voi liikkua vapaasti maitten välillä koulutusjärjestelmien ja ammatillisten pätevyysvaatimusten erojen johdosta. Hankkeessa saatetaan yhteen pohjoismaisia viranomaisia ja alajärjestöjä, tutkitaan olennaisia ammattialoja sekä nykyisiä maittemme välillä olevia pätevyysjärjestelmiä. Tämän inventoinnin pohjalta hanke tekee ehdotuksia tehokkaista ratkaisuksista, jotka yksinkertaistavat norjalaisen, ruotsalaisen ja suomalaisen ammatillisen pätevyyden hyväksymistä. Toisen hankkeen päätavoitteena on tarjota rajat ylittävää poronhoidon opetusta. Hankkeessa tuotetaan koulutusmateriaalia, suunnitellaan ja järjestetään eri koulutuspaketteja poronhoitoa koskevissa aineissa. Hanke antaa myös kouluille mahdollisuuden toimintamalliensa koordinoimiseen siten, että ne hankkeen loputtua pystyvät jatkamaan yhteistyötä. Tavoitteena on vahvistaa saamelaiselinkeinojen osaamis- ja tietokehitystä.

Hallintoviranomainen on vuoden 2015 aikana myöntänyt tukea yhteensä 20 hankkeelle. Ohjelman puitteissa on vuoden 2015 joulukuun viimeiseen päivään mennessä tehty päätös 13 680 706 eurosta EAKR-varoja (35 %). 31.12.2015 mennessä Norjassa on tehty päätöksiä 2 836 688 eurosta (35 %). Vuoden 2015 aikana ei yhtään hanketta ole päätetty.